

**BUXORO DAVLAT
PEDAGOGIKA
INSTITUTI**

**BUXORO DAVLAT PEDAGOGIKA
INSTITUTI**

TA'LIM TRANSFORMATSIYASI

ILMIY – METODIK JURNAL

No. 2

TA'LIM JARAYONIDA GEYMIFIKATSION TEXNOLOGIYALAR VOSITASIDA TALABALARNING O'Z-O'ZINI BAHOLASH KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISH

Jumayeva Habiba G'aforovna,

Buxoro davlat pedagogika instituti

Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim

pedagogikasi kafedrasida o'qituvchisi, p.f.f.d. (PhD)

habibajumayeva89@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada ta'lim jarayonida geymifikatsion texnologiyalardan foydalanish orqali talabalarning o'z-o'zini baholash kompetensiyasini rivojlantirish masalalari yoritilgan. Zamonaviy ta'lim sharoitida talabalarning bilim olish jarayonida faol ishtirok etishi, o'z natijalarini tahlil qilishi, yutuq va kamchiliklarini anglay olishi hamda shaxsiy rivojlanish yo'nalishini belgilashi muhim pedagogik vazifalardan biri hisoblanadi. Maqolada geymifikatsiya elementlari asosida tashkil etilgan o'quv jarayoni talabalarning o'quv motivatsiyasini oshirish, mustaqil fikrlashini rivojlantirish, o'z-o'zini nazorat qilish va baholash ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qilishi asoslab berilgan. Ballar tizimi, reyting, darajalar, elektron mukofotlar, topshiriqlar bosqichma-bosqichligi va tezkor qayta aloqa kabi geymifikatsion vositalar talabalarning o'z faoliyatiga ongli munosabatini kuchaytirishi hamda o'z ustida ishlashga undashi tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: geymifikatsiya, geymifikatsion texnologiyalar, ta'lim jarayoni, o'z-o'zini baholash, kompetensiya, o'quv motivatsiyasi, talaba faolligi, refleksiv faoliyat, reyting, qayta aloqa.

DEVELOPING STUDENTS' SELF-ASSESSMENT COMPETENCE THROUGH GAMIFICATION TECHNOLOGIES IN THE EDUCATIONAL PROCESS

Jumayeva Habiba Gaforovna,

Bukhara State Pedagogical Institute,

Department of Preschool and Primary Education Pedagogy (PhD)

habibajumayeva89@gmail.com

Abstract. This article discusses the development of students' self-assessment competence through the use of gamification technologies in the educational process. In modern education, students' active participation in learning, analysis of their results, awareness of achievements and shortcomings, and determination of personal development directions are considered important pedagogical tasks. The article substantiates that the educational process organized on the basis of gamification elements contributes to increasing students' learning motivation, developing independent thinking, self-control, and self-assessment skills. It analyzes how gamification tools such as points, ratings, levels, electronic rewards, step-by-step tasks, and instant feedback strengthen students' conscious attitude toward their own learning activities and encourage self-improvement.

Keywords: gamification, gamification technologies, educational process, self-assessment, competence, learning motivation, student activity, reflexive activity, rating, feedback.

РАЗВИТИЕ КОМПЕТЕНЦИИ САМООЦЕНКИ СТУДЕНТОВ ПОСРЕДСТВОМ ГЕЙМИФИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ

Джумаева Хабиба Гафоровна,

Бухарский государственный педагогический институт, кафедра дошкольного и начального образования, кандидат педагогических наук (PhD) habibajumayeva89@gmail.com

Аннотация. В данной статье рассматриваются вопросы развития компетенции самооценки студентов посредством использования геймификационных технологий в образовательном процессе. В условиях современного образования активное участие студентов в процессе обучения, анализ собственных результатов, осознание достижений и недостатков, а также определение направления личностного развития являются важными педагогическими задачами. В статье обосновано, что учебный процесс, организованный на основе элементов геймификации, способствует повышению учебной мотивации студентов, развитию самостоятельного мышления, навыков самоконтроля и самооценки. Проанализировано, что такие геймификационные средства, как система баллов, рейтинг, уровни, электронные награды, поэтапные задания и оперативная обратная связь, усиливают сознательное отношение студентов к собственной учебной деятельности и побуждают их к самосовершенствованию.

Ключевые слова: геймификация, геймификационные технологии, образовательный

процесс, самооценка, компетенция, учебная мотивация, активность студента, рефлексивная деятельность, рейтинг, обратная связь.

Kirish. Hozirgi kunda ta’lim tizimida kechayotgan yangilanishlar o’quv jarayonini zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etishni talab qilmoqda. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi, raqamli ta’lim muhitining kengayishi, talabalarning mustaqil ta’lim olish imkoniyatlari ortib borishi ta’lim jarayonida yangi metodik yondashuvlardan foydalanish zaruratini kuchaytirmoqda. Ayniqsa, oliy ta’lim muassasalarida talabalarning nafaqat bilim olishi, balki o’z bilim darajasini anglay olishi, o’z faoliyatini baholashi, yutuq va kamchiliklarini tahlil qilishi, o’z ustida ishlash yo’nalishini belgilashi muhim pedagogik vazifalardan biri hisoblanadi. Shu jihatdan ta’lim jarayonida geymifikatsion texnologiyalardan foydalanish talabalarning o’z-o’zini baholash kompetensiyasini rivojlantirishda samarali vosita sifatida namoyon bo’ladi.

Adabiyotlar tahlili. Geymifikatsiya ta’lim jarayoniga o’yin elementlarini kiritish orqali talabalarni faol o’quv faoliyatiga jalb etishga qaratilgan zamonaviy pedagogik texnologiyalardan biridir. Unda ball to’plash, reyting, darajalar, belgilar, mukofotlar, topshiriqlarni bosqichma-bosqich bajarish, natijalarni kuzatib borish va tezkor qayta aloqa kabi elementlardan foydalaniladi. Bu elementlar talabalarning ta’lim jarayoniga bo’lgan qiziqishini kuchaytiradi, ularda sog’lom raqobat muhitini yaratadi, o’quv topshiriqlarini bajarishga bo’lgan ichki ehtiyojni oshiradi. Geymifikatsion texnologiyalar asosida tashkil etilgan darslarda talaba o’z faoliyatini faqat o’qituvchi bahosiga qarab emas, balki o’z natijalari, erishgan darajasi, bajargan topshiriqlari va oldingi ko’rsatkichlari bilan taqqoslab baholay boshlaydi.

O’z-o’zini baholash kompetensiyasi talabaning o’z bilim, ko’nikma va malakalarini mustaqil tahlil qila olishi, o’quv jarayonidagi natijalarini xolis baholashi, o’zining kuchli va zaif tomonlarini aniqlashi hamda keyingi faoliyatini takomillashtirishga qaratilgan qarorlar qabul qila olishi bilan belgilanadi. Bu kompetensiya shaxsning refleksiv faoliyati, mustaqil fikrlashi, mas’uliyat hissi va o’z-o’zini rivojlantirishga bo’lgan intilishi bilan uzviy bog’liqdir. Talaba o’z faoliyatini baholay olmasa, u o’zining haqiqiy bilim darajasini to’liq anglay olmaydi, xatolarining sababini ko’rmaydi va rivojlanish yo’lini aniq belgilashda qiynaladi. Shuning uchun zamonaviy ta’lim jarayonida talabalarda o’z-o’zini baholash kompetensiyasini shakllantirish alohida ahamiyat kasb etadi.

Ta’lim jarayonida geymifikatsion texnologiyalardan foydalanish o’z-o’zini baholash kompetensiyasini rivojlantirish uchun qulay pedagogik sharoit yaratadi. Geymifikatsiya orqali talaba har bir topshiriqdagi natijasini ko’radi, o’zining o’quv jarayonidagi o’sishini kuzatadi, qaysi bosqichda qiynalayotganini aniqlaydi va keyingi faoliyatini shu asosda rejalashtiradi. Masalan, talaba elektron platformada topshiriq bajarganidan so’ng natijani darhol ko’rsa, u o’z xatolarini vaqtida anglaydi. Agar topshiriq darajalar asosida tashkil etilgan bo’lsa, talaba navbatdagi bosqichga o’tish uchun avvalgi kamchiliklarini bartaraf etishga harakat qiladi. Bu jarayon talabani faqat baho olishga emas, balki o’z bilimini rivojlantirishga yo’naltiradi.

Geymifikatsion texnologiyalar asosida tashkil etilgan ta’lim jarayonida ballar tizimi muhim o’rin tutadi. Ballar talabaga o’z faoliyatining miqdoriy natijasini ko’rsatadi. Talaba qaysi topshiriqdan qancha ball olganini, qaysi topshiriqda kamroq natija ko’rsatganini va umumiy natijasining qanday shakllanayotganini kuzatib boradi. Bunday tizim o’z-o’zini baholash jarayonini aniqroq va tushunarliroq qiladi. Biroq ballar tizimidan foydalanishda asosiy e’tibor faqat yuqori ball to’plashga emas, balki talabaning o’z bilimini tahlil qilishiga qaratilishi zarur. O’qituvchi ballarni shunchaki rag’batlantirish vositasi sifatida emas, balki talabaning o’z faoliyatini baholashi, xulosa chiqarishi va rivojlanish yo’lini belgilashi uchun metodik vosita sifatida qo’llashi lozim.

Reyting tizimi ham talabalarning o’z-o’zini baholash kompetensiyasini rivojlantirishda samarali vosita hisoblanadi. Reyting talabaning o’z natijasini guruhdagi umumiy natijalar bilan solishtirishga imkon beradi. Bu jarayon talabalarda sog’lom raqobatni shakllantiradi, ularni faolroq bo’lishga undaydi va o’z ustida ishlashga rag’batlantiradi. Shu bilan birga, reyting tizimi noto’g’ri tashkil etilsa, ayrim talabalarda faqat tashqi bahoga intilish yoki raqobatdan charchash holatlari yuzaga kelishi mumkin. Shuning uchun reyting tizimi adolatli, shaffof va rivojlantiruvchi xarakterga ega bo’lishi kerak. Talaba reytingdagi o’rnini ko’rib, o’zini boshqalar bilan emas, avvalo avvalgi natijalari bilan taqqoslashga o’rganishi lozim.

Metodologiya. Geymifikatsion ta’limda darajalar tizimi talabaning o’quv faoliyatini bosqichma-bosqich rivojlantirishga xizmat qiladi. Darajalar orqali talaba o’zining qaysi bosqichda ekanini, keyingi

bosqichga o'tish uchun nimalarni bajarishi kerakligini tushunadi. Bu esa o'z-o'zini baholash jarayonini maqsadli tashkil etishga yordam beradi. Talaba birinchi bosqichdagi topshiriqni bajargach, o'z natijasini tahlil qiladi, xatolarini aniqlaydi va keyingi bosqichda yaxshiroq natijaga erishishga intiladi. Darajalar tizimi o'quv jarayonini tartibli, izchil va motivatsion shaklda tashkil etish imkonini beradi. Ayniqsa, murakkab mavzularni o'zlashtirishda topshiriqlarni oddiydan murakkabga qarab bosqichma-bosqich berish talabalar uchun qulay pedagogik muhit yaratadi.

Geymifikatsiya elementlaridan biri bo'lgan elektron mukofotlar va belgilar ham talabalarining o'z faoliyatiga bo'lgan munosabatini kuchaytiradi. Elektron belgi yoki mukofot talabaning muayyan yutug'ini aks ettiradi. Masalan, “eng faol ishtirokchi”, “mavzuni chuqur tahlil qilgan talaba”, “mustaqil ishlagan talaba”, “ijodiy yondashuv ko'rsatgan talaba” kabi belgilar talabaning turli jihatlarini baholashga yordam beradi. Bu jarayon talabaning faqat yakuniy bahoga emas, balki o'z faoliyatining turli tomonlariga e'tibor berishiga olib keladi. Natijada talaba o'zining qaysi jihatlarini rivojlanganini va qaysi yo'nalishda ko'proq ishlashi kerakligini anglay boshlaydi.

Tezkor qayta aloqa geymifikatsion texnologiyalarning eng muhim imkoniyatlaridan biridir. An'anaviy ta'lim jarayonida talaba o'z topshirig'i natijasini ma'lum vaqt o'tgach bilishi mumkin. Geymifikatsion va raqamli vositalar yordamida esa talaba natijani darhol ko'radi. Bu unga xatolarni vaqtida aniqlash, ularning sababini tushunish va zarur tuzatishlar kiritish imkonini beradi. Masalan, onlayn test yakunida talaba noto'g'ri javoblarini ko'rsa, u qaysi mavzuni yaxshi o'zlashtirmaganini anglaydi. Agar tizim izoh yoki tavsiya bersa, o'quvchi keyingi ishini aniq yo'naltira oladi. Bunday qayta aloqa talabaning o'z-o'zini nazorat qilish va o'z-o'zini baholash ko'nikmalarini mustahkamlaydi.

Talabalarining o'z-o'zini baholash kompetensiyasini rivojlantirishda reflektiv savollardan foydalanish ham muhim ahamiyatga ega. Geymifikatsion topshiriqlar yakunida talabaga “Men topshiriqni qanday bajardim?”, “Qaysi bosqichda qiynaldim?”, “Xatolarim nimadan kelib chiqdi?”, “Keyingi safar natijamni yaxshilash uchun nima qilishim kerak?”, “Bugungi faoliyatimdan qanday xulosa chiqardim?” kabi savollar berilishi mumkin. Bunday savollar talabani o'z faoliyatiga chuqurroq qarashga undaydi. Natijada talaba faqat o'yin elementlari orqali rag'batlanib qolmay, balki o'z o'quv jarayonining mazmunini tushunishga harakat qiladi.

Geymifikatsion texnologiyalarni qo'llashda o'qituvchining pedagogik mahorati alohida ahamiyatga ega. Geymifikatsiya darsni shunchaki o'yinga aylantirish emas, balki o'quv maqsadlariga xizmat qiladigan o'yin elementlarini ongli va tizimli qo'llashdir. O'qituvchi qaysi element talabaning qaysi kompetensiyasini rivojlantirishga xizmat qilishini oldindan belgilashi kerak. Agar ballar, reyting yoki mukofotlar faqat tashqi rag'bat vositasi sifatida ishlatilsa, ularning pedagogik samarasi cheklangan bo'ladi. Aksincha, ular o'z-o'zini baholash, tahlil qilish, xulosa chiqarish va rivojlanish rejasini belgilash bilan bog'lansa, ta'lim jarayoni mazmunan boyiydi.

Ta'lim jarayonida geymifikatsion texnologiyalardan foydalanish talabalarining motivatsiyasini oshiradi. Motivatsiya esa o'z-o'zini baholash kompetensiyasining shakllanishida muhim omil hisoblanadi. Talaba o'quv jarayoniga qiziqsa, o'z natijalariga ham befarq bo'lmaydi. U topshiriqlarni bajaradi, natijalarini kuzatadi, xatolarini tuzatishga harakat qiladi va keyingi bosqichga o'tishga intiladi. Geymifikatsion muhitda talaba o'z o'sishini ko'rgan sari unda o'ziga nisbatan ishonch kuchayadi. Bu ishonch uni yanada faolroq ishlashga undaydi. Shuningdek, motivatsion muhit talabalarining darsdagi ishtirokini kuchaytiradi, ularni mustaqil ta'lim olishga yo'naltiradi.

Muhokama. O'z-o'zini baholash kompetensiyasi faqat ta'lim jarayonidagi natijalarni aniqlash bilan cheklanmaydi. U talabaning shaxsiy va kasbiy rivojlanishi uchun ham muhimdir. Ayniqsa, pedagogik yo'nalishda tahsil olayotgan talabalar kelajakda o'quvchilar faoliyatini baholash, ularning rivojlanishini kuzatish va ularga to'g'ri qayta aloqa berish vazifasini bajaradi. Buning uchun bo'lajak pedagog avvalo o'z faoliyatini tahlil qilish, o'z natijalarini baholash va o'z ustida ishlash ko'nikmalariga ega bo'lishi zarur. Geymifikatsion texnologiyalar esa bo'lajak pedagoglarda ushbu sifatlarni rivojlantirish uchun qulay metodik imkoniyat yaratadi.

Geymifikatsion texnologiyalar asosida o'z-o'zini baholashni tashkil etishda topshiriqlar mazmuni ham muhim hisoblanadi. Topshiriqlar talabaning faqat bilimni tekshirishga emas, balki uni tahlil qilishga, izohlashga, solishtirishga, xulosa chiqarishga va o'z ishini baholashga yo'naltirilgan bo'lishi lozim. Masalan, talaba mavzu bo'yicha test ishlagach, unga natija yuzasidan qisqa tahlil yozish topshirig'i berilishi mumkin. Yoki loyiha topshirig'i yakunida talaba o'z hissasi, bajargan ishlari, erishgan natijalari va yo'l qo'ygan kamchiliklari haqida yozma refleksiya beradi. Bunday topshiriqlar talabaning o'z

faoliyatiga mas’uliyat bilan qarashiga yordam beradi.

Geymifikatsion muhitda guruhli faoliyat ham o‘z-o‘zini baholash kompetensiyasini rivojlantirishga xizmat qiladi. Guruhli topshiriqlarda talabalar bir-birining faoliyatini kuzatadi, fikr almashadi, umumiy natijaga erishish uchun hamkorlik qiladi. Bu jarayonda talaba nafaqat o‘z ishini, balki guruhdagi rolini ham baholashga o‘rganadi. Masalan, u “Men guruh ishiga qanday hissa qo‘shdim?”, “Vazifamni to‘liq bajardimmi?”, “Guruh natijasiga ta’sirim qanday bo‘ldi?” kabi savollar ustida fikr yuritadi. Shu orqali talabalarda jamoaviy mas’uliyat, hamkorlikda ishlash va o‘z faoliyatiga tanqidiy yondashish ko‘nikmalari rivojlanadi.

Ta’lim jarayonida geymifikatsion texnologiyalarni samarali qo‘llash uchun muayyan pedagogik shart-sharoitlar zarur. Avvalo, o‘quv maqsadi aniq bo‘lishi kerak. Har bir geymifikatsion element darsning maqsadiga xizmat qilishi lozim. Ikkinchidan, baholash mezonlari oldindan belgilanishi va talabalar uchun tushunarli bo‘lishi zarur. Uchinchidan, topshiriqlar talabalarning bilim darajasi va imkoniyatlariga mos bo‘lishi kerak. To‘rtinchidan, qayta aloqa muntazam va rivojlantiruvchi xarakterga ega bo‘lishi lozim. Beshinchidan, geymifikatsion jarayon talabalarda haddan tashqari raqobat emas, balki o‘z-o‘zini rivojlantirishga intilish hissini kuchaytirishi kerak.

Geymifikatsion texnologiyalar asosida tashkil etilgan ta’lim jarayonida talabalar o‘z natijalarini muntazam kuzatib boradi. Bu monitoring jarayoni o‘z-o‘zini baholash kompetensiyasining rivojlanishida muhim ahamiyatga ega. Talaba o‘zining oldingi va keyingi natijalarini solishtirganda o‘shish dinamikasini ko‘radi. Agar natija yaxshilansa, bu unda ijobiy motivatsiya hosil qiladi. Agar natija pasaysa yoki kutilgan darajada bo‘lmasa, talaba sabablarni izlashga kirishadi. Shu tarzda natijalarni kuzatish jarayoni talabaning tahliliy fikrlashini kuchaytiradi va o‘z faoliyatini boshqarish ko‘nikmasini rivojlantiradi.

O‘z-o‘zini baholash kompetensiyasini rivojlantirishda shaffoflik va adolatlilik tamoyillari muhimdir. Talaba nima uchun muayyan ball olganini, qaysi mezon asosida baholanganini va natijani qanday yaxshilashi mumkinligini bilishi kerak. Geymifikatsion texnologiyalar bu jarayonda baholashni ochiq va ko‘rinadigan shaklga keltiradi. Biroq o‘qituvchi baholashni faqat sonli ko‘rsatkichlar bilan chegaralab qo‘ymasligi kerak. Sifatli izohlar, tavsiyalar va refleksiv savollar sonli baholashni mazmunan boyitadi. Shu orqali baholash jarayoni talaba rivojlanishiga xizmat qiladigan pedagogik vositaga aylanadi.

Geymifikatsion texnologiyalar yordamida talabalarning o‘z-o‘zini baholash kompetensiyasini rivojlantirish ta’lim jarayonini shaxsga yo‘naltirilgan holda tashkil etishga yordam beradi. Har bir talaba o‘zining individual natijasini ko‘radi, o‘z imkoniyatini baholaydi va shaxsiy rivojlanish maqsadlarini belgilaydi. Bu esa ta’lim jarayonida individual yondashuvni kuchaytiradi. Talaba o‘zining kuchli tomonlarini aniqlab, ulardan samarali foydalanishga, zaif tomonlarini esa bartaraf etishga intiladi. Bunday yondashuv talabaning mustaqilligini, mas’uliyatini va o‘z-o‘zini rivojlantirishga bo‘lgan ehtiyojini oshiradi.

Natija. Geymifikatsion texnologiyalarni ta’lim jarayoniga joriy etishda raqamli vositalardan foydalanish samaradorlikni yanada oshiradi. Elektron ta’lim platformalari, onlayn testlar, interaktiv viktorinalar, virtual reytinglar, elektron portfolio va muhokama forumlari talabalar faoliyatini kuzatish, baholash va tahlil qilish imkonini beradi. Masalan, elektron portfolio talabaning bajarilgan ishlari, olgan natijalari, ijodiy topshiriqlari va refleksiv yozuvlarini jamlashga xizmat qiladi. Talaba portfolio orqali o‘z rivojlanish yo‘lini kuzatadi, yutuqlarini ko‘radi va kelgusidagi vazifalarini belgilaydi. Bu jarayon o‘z-o‘zini baholash kompetensiyasini chuqurlashtiradi.

Talabalarning o‘z-o‘zini baholash kompetensiyasini rivojlantirishda metakognitiv faoliyat ham muhim o‘rin tutadi. Metakognitiv faoliyat talabaning o‘z fikrlash jarayonini anglash, nazorat qilish va boshqarish qobiliyatini bildiradi. Geymifikatsion topshiriqlar orqali talaba nafaqat natijani, balki natijaga olib kelgan jarayonni ham tahlil qiladi. U topshiriqni qanday bajarganini, qaysi strategiyadan foydalanganini, nima uchun xatoga yo‘l qo‘yganini va keyingi safar qanday yo‘l tutishini o‘ylaydi. Bu esa talabaning chuqur o‘rganish, mustaqil fikrlash va o‘z faoliyatini boshqarish ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

Ta’lim jarayonida geymifikatsion texnologiyalardan foydalanish talabalarning o‘z-o‘zini baholashga bo‘lgan munosabatini ham o‘zgartiradi. An’anaviy yondashuvda baholash ko‘pincha o‘qituvchi tomonidan amalga oshiriladigan nazorat sifatida qabul qilinadi. Geymifikatsion yondashuvda esa baholash talabaga o‘z rivojlanishini ko‘rsatadigan, uni rag‘batlantiradigan va keyingi bosqichga yo‘naltiradigan jarayonga aylanadi. Natijada talaba baholashdan qo‘rqmaydi, aksincha undan o‘zini rivojlantirish vositasi sifatida foydalanadi. Bu esa ta’lim jarayonida ijobiy psixologik muhitni

shakllantiradi.

Mazkur yondashuvning samaradorligi shundaki, u talabalarning o'quv faoliyatida faol ishtirokini ta'minlash bilan birga, ularning o'z natijalariga nisbatan ongli munosabatini ham kuchaytiradi. Talaba topshiriqni bajarish, natijani olish, xatoni ko'rish, uni tahlil qilish va qayta ishlash jarayonida o'zining ta'lim jarayonidagi mas'uliyatini his qiladi. Bu esa mustaqil ta'lim olish, o'z-o'zini nazorat qilish va shaxsiy rivojlanish uchun muhim asos bo'lib xizmat qiladi. Geymifikatsion texnologiyalar talabalarning o'quv motivatsiyasini kuchaytirish bilan birga, ularda o'z faoliyatini tahlil qilish madaniyatini shakllantiradi.

Olingan natijalar va ularning tahlili shuni ko'rsatadiki, ta'lim jarayonida geymifikatsion texnologiyalardan foydalanish talabalarning o'z-o'zini baholash kompetensiyasini rivojlantirishda samarali pedagogik vosita bo'lib xizmat qiladi. Geymifikatsiya elementlari asosida tashkil etilgan mashg'ulotlarda talabalar o'z natijalarini doimiy kuzatadi, yutuq va kamchiliklarini aniqlaydi, xatolarini tahlil qiladi hamda keyingi faoliyati uchun aniq maqsad belgilaydi. Ayniqsa, ballar tizimi, darajalar, reyting, elektron mukofotlar va tezkor qayta aloqa talabalarning o'z faoliyatini ongli baholashiga yordam beradi. Bunday jarayonda talaba o'zini faqat tashqi baholash obyekt sifatida emas, balki o'z ta'lim natijalarini boshqaruvchi faol subyekt sifatida anglaydi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, geymifikatsion texnologiyalar talabalarda mustaqil fikrlash, o'z-o'zini nazorat qilish, o'quv natijalarini tahlil qilish va shaxsiy rivojlanish rejasini tuzish ko'nikmalarini shakllantiradi. Talaba o'zining o'quv jarayonidagi o'sish dinamikasini ko'rib borar ekan, o'z bilimlariga nisbatan yanada mas'uliyatli yondashadi. Bu esa ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi. Shuningdek, geymifikatsion yondashuv talabalarning o'quv motivatsiyasini kuchaytiradi, darsga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularni faol ishtirok etishga undaydi. Natijada o'z-o'zini baholash jarayoni talaba uchun majburiy nazorat emas, balki shaxsiy rivojlanish vositasiga aylanadi.

Geymifikatsion texnologiyalar yordamida o'z-o'zini baholash kompetensiyasini rivojlantirish talabalarning kasbiy tayyorgarligiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Bo'lajak mutaxassis o'z faoliyatini tahlil qila olsa, o'z xatolarini anglab, ularni bartaraf etishga intilsa, kelgusidagi kasbiy faoliyatida ham samarali natijalarga erishadi. Ayniqsa, pedagogik ta'lim yo'nalishida tahsil olayotgan talabalar uchun bu kompetensiya muhim ahamiyatga ega. Chunki kelajakda ular o'quvchilar faoliyatini baholash, ularga to'g'ri yo'l-yo'riq ko'rsatish va rivojlantiruvchi qayta aloqa berish vazifasini bajaradilar. Shu sababli talabalarning o'z-o'zini baholash kompetensiyasini rivojlantirish ularning kasbiy kompetentligini shakllantirishning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi.

Xulosa. ta'lim jarayonida geymifikatsion texnologiyalardan foydalanish talabalarning o'z-o'zini baholash kompetensiyasini rivojlantirishda katta pedagogik imkoniyatlarga ega. Ushbu texnologiyalar talabalarning o'quv faoliyatini qiziqarli, interaktiv va motivatsion shaklda tashkil etishga yordam beradi. Ballar, reyting, darajalar, elektron mukofotlar, refleksiv savollar va tezkor qayta aloqa orqali talabalar o'z natijalarini tahlil qiladi, xatolarini anglaydi, yutuqlarini baholaydi va keyingi faoliyatini rejalashtiradi. Natijada ularda mustaqil fikrlash, o'z-o'zini nazorat qilish, mas'uliyat, refleksiv yondashuv va o'z ustida ishlash ko'nikmalari rivojlanadi.

Geymifikatsion texnologiyalar asosida tashkil etilgan ta'lim jarayoni talabalarning o'quv motivatsiyasini oshirish bilan birga, ularning shaxsiy va kasbiy rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Bu yondashuv baholash jarayonini tashqi nazorat shaklidan rivojlantiruvchi pedagogik jarayonga aylantiradi. Talaba o'z natijasini kuzatish, uni tahlil qilish va takomillashtirish orqali o'z ta'lim faoliyatining faol ishtirokchisiga aylanadi. Shu bois oliy ta'lim muassasalarida geymifikatsion texnologiyalarni maqsadli, tizimli va metodik jihatdan asoslangan holda qo'llash talabalarning o'z-o'zini baholash kompetensiyasini rivojlantirish, ularning o'quv jarayonidagi faolligini oshirish hamda kasbiy tayyorgarligini mustahkamlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Mavlonova R., To'rayeva O., Xoliqberdiyev K. Pedagogika. - Toshkent: O'qituvchi, 2021.
2. Hasanboyev J., Turg'unov S. Pedagogika nazariyasi va tarixi. - Toshkent: Fan va texnologiya, 2020.
3. Yo'ldoshev J.G., Usmonov S.A. Pedagogik texnologiyalar asoslari. - Toshkent: O'qituvchi, 2021.
4. Tolipov O., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalarning nazariy va amaliy asoslari. - Toshkent: Fan, 2020.

5. Ishmuhamedov R.J., Yuldashev M. Ta’lim va tarbiyada innovatsion pedagogik texnologiyalar. - Toshkent: Nihol, 2016.
6. Sayidahmedov N.S. Yangi pedagogik texnologiyalar. - Toshkent: Moliya, 2003.
7. Ochilov M. Yangi pedagogik texnologiyalar. - Qarshi: Nasaf, 2000.
8. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti. - Toshkent: Sano-standart, 2017.
9. Muslimov N.A., Usmonboyeva M.H., Sayfurov D.M., To‘rayev A.B. Innovatsion ta’lim texnologiyalari. - Toshkent: Sano-standart, 2015.
10. Qodirov B.R. Ta’lim jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish. - Toshkent: Fan va texnologiya, 2018.
11. Ziyomhammadov B. Pedagogik mahorat asoslari. - Toshkent: Tibbiyot kitobi, 2009.

Ikramova Aziza Aminovna , Sun’iy intellekt asosidagi adaptiv o’rganish tizimlari orqali talabalarining individual ta’lim trayektoriyasini loyihalash	136
Jumaniyozova Shahnoza Rajabboy qizi , Alohida ehtiyojmand bolalar bilan ishlashning psixologik xususiyatlari	142
Jumayeva Azizabonu Mo`min qizi , Pragmatik yondashuv orqali talabalarni refleksiv kompetensiyalarini takomillashtirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	147
Jumayeva Habiba G`aforovna , Ta’lim jarayonida geymifikatsion texnologiyalar vositasida talabalarining o’z-o’zini baholash kompetensiyasini rivojlantirish	156
Hakimova Nargiza Supxonovna, Kattayeva Mehrangiz Nabiyevena , Boshlang’ich sinf o’quvchilarini kreativ fikrlashga yo’naltirilgan innovatsion texnologiyalar	162
Nadirxanovna Nozima Alisherovna , Yozma madaniyatlararo muloqotni o’rgatishda talabalarining sotsiologiyistik qobiliyatlarini rivojlantirish metodikasi	167
Очиллов Фарход Эгамбердиевич , Трансформация семейных традиций и их влияние на патриотическое воспитание молодого поколения в узбекистане	171
Qurbonova Nafisa Saidjonovna , Differensiyal ta’lim va uning pedagogik ahamiyati	178
Qo’ldoshev Mehriddin Avezmurodovich , Ahmad Donish ma’rifatparvarlik g’oyalari asosida yoshlarda ma’naviy-axloqiy kamolotni shakllantirishning pedagogik imkoniyatlari	182
G.V. Izbullayeva, Baxodirova Xalimabonu Baxodirovna , Bo’lajak o’qituvchilarning media-kommunikativ kompetentligini rivojlantirish metodikasi	187
Qo’chqorov Nodir Bozorovich , Talabalarda iqtisodiy savodxonlik madaniyatini shakllantirishning innovatsion va intensiv ko’rinishlari	192
Sadullayeva Zarnigor To’lqinjonovna , Talabalarining o’z-o’zini tarbiyalash darajasini diagnostika qilish va monitoring tizimi	197
Safarova Nigora Nasillovna , Transformativ ta’limning metodologik asoslari: Tanqidiy pedagogika, refleksiv yondashuv va sotsiokonstruktivizm integratsiyasi	204
Teshayeva Dilnoza Chori qizi , Talabalarda ekologik mas’uliyat rivojlanishining pedagogik-psixologik omillari	210
D.I.Normatova , Ingliz tili o’qituvchilarini kreativ yondashuv asosida maxsus kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari	217
Jumayeva Habiba G`aforovna , Ta’lim jarayonida geymifikatsion yondashuv orqali talabalarining evristik-kognitiv qobiliyatlarini rivojlantirishning pedagogik imkoniyatlari	222
Raximbayeva Gulyora Ulug’bekovna , Talabalarda media madaniyat va ijtimoiy identifikatsiya o’rtasidagi bog’liqlik	228
Hamdamova Nigora Olimovna , Pedagogical approaches and methods in understanding semantic content	234
Yaxyayeva Shoiraxon Toxirboyevna , Milliy kontent vositasida bolada tahliliy fikrlashni shakllantirish metodikasi	240
Filologiya fanlari	
Зиядуллаева Гульчехра Фатилло Кызы , Семантические синонимы глагола "Пить чай" И их стилистические особенности	245
Choriyeva Mehriniso Qiyomiddinovna , XIX asr oxiri – XX asr boshlarida Buxoro adabiy muhiti va Abdurahmon Tamkin Buxoriyning adabiy merosi	250
Axmedova Dildora Bahodirovna, Jo’rayeva Mohigul Baxtiyor qizi , O’quvchilarning nutqiy etiket kompetensiyasini rivojlantirish masalalari	255
Ahatova Durdona Davron qizi , Omon Muxtor hikoyalaridagi badiiy zamon va inson tasvirining o’ziga xosliklari	260
Baxtiyorova Durdona Ixtiyor qizi , “Korpus texnologiyalari va sun’iy intellekt integratsiyasi asosida ingliz tilida og’zaki nutq hamda o’qib tushunish ko’nikmalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish”	264
Nosirova Dilfuza Mustafoyevna , Masallarning kelib chiqishi va rivojlanish bosqichlari	271
Nosirova Nodirabegim Nodirovna , Til o’rganish jarayonida sun’iy intellektning integratsiyasi: Lingvistik kompetensiyani shakllantirish, o’quv jarayonini shaxsiylashtirish va ta’lim samaradorligini oshirish imkoniyatlari	275
To’raboyeva Muqaddas, Pirimova Madina Ramazonovna , Ona tili o’qitish metodikasining zamonaviy konsepsiyasi: Taqiqotlar va yondashuvlar (alijon hamroyevning ilmiy maktabi misolida)	279
Ijtimoiy fanlar	